

A feladatokat írta:
Birikiné Nyéki Andrea, Tarnaörs

Csapat tagjai:

.....
Iskola:

Lektorálta:
Andóné Virágh Éva, Szolnok

.....
Beküldési határidő: 2024. január 26.

Curie Természetismereti Emlékverseny
3-4. évfolyam III. forduló
2023/2024.

Feladat	1.	2.	3.	4.	5.	Összesen	%	Javította
Elérhető	10	5	5	9	11	40 pont		
Elért								

1. feladat — Aggteleki Nemzeti Park — Igaz (I)-Hamis (H) 10 pont

Az állításokról dönts el, hogy igazak vagy hamisak és írd elédjük a megfelelő betűjelet!

- 1. 1979-ben a MAB (Ember és Bioszféra) program keretében az UNESCO illetékes hivatala bioszféra rezervátummá nyilvánította az Aggteleki Tájvédelmi Körzetet.
- 2. A negyedik olyan nemzeti park az országban, amely kimondottan a geológiai értékek védelmére alakult meg.
- 3. Az Aggteleki-tó egy töbörben alakult ki.
- 4. Baradla–Domica-barlangrendszer a mérsékelt égöv leghosszabb aktív patakos barlangja.
- 5. A nemzeti park leggyakoribb erdőtársulása a hárs-körises sztyepperdő.
- 6. Csak itt fordul elő hazánkban a zöld rétisáska.
- 7. 1794-ben Sartory József készített térképet a Baradla-barlangról, amit a világ első mérnök által készített barlangtérképeként tartunk számon.
- 8. Itt található a világ egyetlen ismert és „átjárható” barlangi országátára.
- 9. A barlang, mint természeti érték, 1995-ig még soha nem nyerte el a Világörökség címet.
- 10. A Baradla-barlangrendszer és a hozzá kapcsolódó vizes élőhelyek Ramsari területek.

2. feladat 5 pont

Összekeveredtek az összetett szavak. Tegyéél rendet, hogy az aggteleki élőlények helyes elnevezését olvashassuk!

keresztfutrinka, színjátzómacska, vadkopáncs, facsórú, vaklepke

.....

3. feladat

5 pont

Nevezd meg az Aggteleki Nemzeti Park természetvédelmi területeit a leírt jellemzők alapján!

1. Hajdan itt bányászták a gabonaőrleők, érczúzók malomköveit. A bányászat még a XV. században kezdődött itt el; az itteni, kovával átítatódott riolittufa rendkívül alkalmasnak bizonyult malomkőnek, mivel nemcsak elegendően kemény volt, hanem az őrlés során kissé meg is pörkölődtek a búzaszemek, ami kellemes ízt kölcsönzött a lisztnek.

.....

2. A legnagyobb értéke a több mint 150 fajból álló dendrológiai gyűjteményben rejlik. Kiemelten értékesek az idős kocsánytalan tölgyek és gyertyánok, melyek kora 250-300 év. Az egyik idős platánfát például 1721-ben ültették, de a főbejárathoz vezető idős fenyves fasor is 130 éves.

.....

3. A Természetvédelmi Terület kultúrtörténeti jelentőségű emléke egy több száz éves kocsányos tölgy, a Kisasszony-fa. Az itt található tavak a csapadéktól és talajvíztől befolyásoltak. A lápok legjelentősebb kutatója Zólyomi Bálint botanikus volt. Legfontosabb társulásaik: mocsári magassásos, tőzegmohás fűzláp, tőzegmohás dagadóláp, tőzegmohás nádas, keskenylevelű gyapjúsásos.

.....

4. Hazánk egyik legértékesebb paleontológiai lelőhelye. 1965-ban Hernyák Gábor, a vasércbánya geológusa megtalálta az első főemlősmaradványt. A főemlősfaj alsó állkapocstörredékét négy ép zápfoggal 1967-ben Tasnádi Kubacsaka András közvetítésével eljuttatott Kretzoi Miklóshoz, aki a maradványt Rudapithecus hungaricusnak nevezte el. Beceneve Rudi.

.....

5. A terület földrajzilag a tokaji Nagy-Kopaszon található. Élnek itt védett és fokozottan védett növény- és állatfajok, ilyenek például a gyapjas őszirózsa, gyapjas csüdfű, zöldike, szirti törpebagoly és a zefír boglárka. Itt találkozhatunk a ritka rövidszárnyú hegyisáskával.

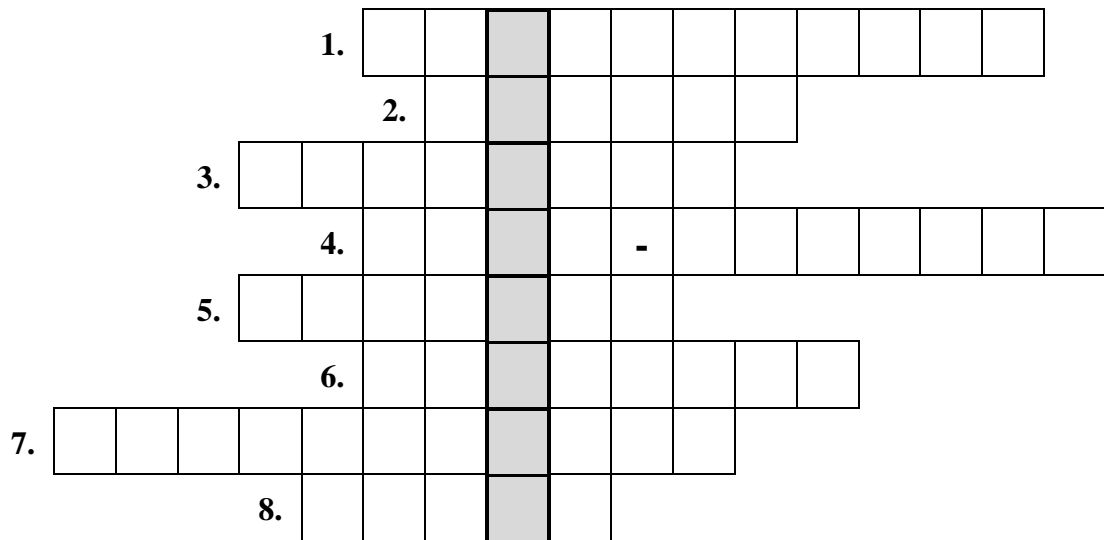
.....

4. feladat — Keresztrejtvény

9 pont

1. Elektromos energiát tároló berendezés.
2. Személygépkocsik egyik üzemanyaga.
3. Szél által hajtott vízijármű.
4. Ez a szénvegyületek tökéletlen égése során képződik, főleg belső égésű motorokban.
5. Szmog magyar neve.
6. A nyári szmog kialakulásának a sok gépkocsi, amelek és az erős..... is a feltétele.

7. A gépkocsik károsanyag – kibocsátását csökkentik vele.
8. Földalatti vasút.

Megfejtés:

5. feladat — TOTÓ

11 pont

Jelöld a helyes válaszokat!

1. Régen a benzin minőségét javították vele.
 - a. ólom
 - b. cink
 - c. alumínium
2. Ez a közlekedés által okozott szennyezés alvászavarokat, fejfájást és egyéb egészségkárosodást okoz.
 - a. sugárzás
 - b. zaj
 - c. fény
3. 1991 óta kötelező ez a vizsgálat is a gépjárműveken.
 - a. levegővédelmi
 - b. környezetvédelmi
 - c. műszaki
4. Mit jelen a P+R parkolórendszer?
 - a. Parkolj és rendelj!
 - b. Ebben a rendszerben a belső kerületek kijelölt helyein ingyen lehet parkolni, és onnan tömegközlekedési eszközzel utazhatnak tovább.
 - c. Ebben a rendszerben a külső kerületekből és az agglomerációból érkezők a tömegközlekedési csomópontokban leparkolhatják gépkocsijukat, s onnan tömegközlekedési eszközzel haladhatnak tovább.
5. Mikor indult el Budapesten a kontinens első földalatti vasútja?
 - a. 1832
 - b. 1887
 - c. 1896
6. Mi a PM 10?
 - a. Ülepedő por, ami 10 mikrométernél kisebb átmérőjű.
 - b. 10 mikrométernél kisebb átmérőjű szálló por.
 - c. 10 mikrométernél nagyobb átmérőjű szálló por.

7. Melyik szennyezőanyag -kibocsátásáért felelős a közlekedés elsősorban?
a. szén-monoxid b. szén-dioxid c. kén-dioxid
8. Melyik a talaj fő szennyezője?
a. ipari tevékenység b. mezőgazdaság c. mindkettő
9. Melyik az az ország, ahol világon elsőként tették ingyenessé a tömegközlekedést?
a. Dánia b. Luxemburg c. Szlovénia
10. Melyik a legkevésbé levegőszennyező közlekedési mód?
a. vasút b. villamos c. gyaloglás
11. Melyik szlogen illik a legjobban a fenntartható fejlődés fogalmához?
a. Békében a természettel b. Unokáink is látni fogják c. Termelj többet!

Irodalom:

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termesztudomanyok/az-egeszseges-életmod/az-egeszseges-életmod/a-kozlekedes/a-kozlekedes-kornyezetszennyezo-hatasai>

1 <https://emh.kormany.hu/>

1 <https://gyorstoltok.hu/termek/agt-dc753m-egyenaramu-elektromos-auto-toltoallomas/>

https://hvg.hu/cegauto/20220612_ingyenes_tomegkozlekedes_Europaban

<https://fna.hu/hir/nyariszmog22>

<https://anp.hu/termeszeti-ertekek>

<https://pm10.kormany.hu/a-pm10>

<http://www.eszaktura.hu/szovetseguj/borz.htm>

<https://utazom.com/vendegvaro/aggteleki-nemzeti-park>

https://hu.wikipedia.org/wiki/Aggteleki_Nemzeti_Park